

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . „ 26.—
Četrt leta . . . „ 13.—
Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . „ 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice:
pri večkratnih oznanilih
— popust —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

60. številka.

Maribor, dne 7. junija 1920.

Letnik XII.

Krščansko mislečemu učiteljstvu!

Pri sestanku krščanskomislečega učiteljstva na binkoštno soboto je povdarjal tovariš Fabine, ko je razpravljal o temeljni razliki med cilji Slomškove zveze in liberalne Zaveze, da se je pokazala potreba po ustanovitvi podružnice Slomškove zveze za bivšo Štajersko. Končal je nekako tako-le: „Prepričan pa sem, da se bo podružnica Slomškove zveze tudi tukaj ustanovila, če ne že danes, pa pozneje. Ustanovila pa se bo, ker je za to bistvena potreba!“

Kje so pa sploh vzroki, da se je do sedaj naše štajersko učiteljstvo tako malo zanimalo za svojo krščansko organizacijo!

Vzroki so razni. Začnimo kar pri dijakihi učiteljskih. Kakšna je bila do zdaj njih vzgoja? Poučevali in vzgojevali so jih večinoma le nemški profesorji in učitelji. Saj so vsakega zavednega Slovenca takoj odstranili ali mu vsaj tako otežkočili javno delovanje, da ga je — če ni bil posebno trd — kmalu minila volja. Ti nemški profesorji pa so se že kot dijaki nalezli „modernega“ svobodomiselnega duha. Na slovenskem ozemlju so imeli poleg svoje stanovske naloge še drugo važnejšo — pomenčevalno. Kdo jim je tedaj nasprotoval? V prvi vrsti naše duhovništvo! Koliko so duhovniki storili v narodnostnem oziru, tega tukaj ne bomo razpravljali, to vedo vsi, ki imajo količkaj čuta za pravico. Ni čuda, da so bili Nemci, med njimi seveda tudi nemški profesorji in učitelji, skoraj vsi hudi nasprotniki duhovnikom, ker so vedeli, da so to očitni zaščitniki narodnega mišljenja in narodne zavednosti. Seveda so bili tudi med Nemci včasih dobri ljudje in tudi res krščanski, pa njih stremljenje po utrditvi nemških pozicij jih je gnalo na liberalno stran, da bi lažje delovali za svoje ideje. Mržnja napram veri, mržnja napram duhovnikom in kot posledica tudi mržnja napram stranki, v kateri so sodelovali i duhovniki — to so posamezni členi verige, ki je oklepala vse, kar je bilo svobodomiselnega. Nemški profesorji svojega mišljenja niti niso vselej svojim učencem javno kazali, pa nudi se jim je le premnogokrat prilika, da so dali razumeti, na katero stran cikajo. Učenci pa, ki so prav dobri opazovalci, so se seveda ravnali po svojih učiteljih ter so se polagoma navzeli duha, ki jim je bil potem voditelj.

Od svojih tovarišev, ki so že delovali kot učitelji, se učiteljsišniki v tem oziru tudi niso ničesar priučili, ker so ti pač že skraj vsi plavali v isti strugi. Zakaj pa ti? Deloma kot posledica svoje vzgoje, deloma pa zaradi družbe. Kmetkega ljudstva jih je bilo več ali manj sram, druga družba pa je bila vsaj po malo večjih krajih nemška ali pa nemčurška in kot taka seveda „napredna“ ter svojedomiselnost. Kdo je hotel kaj boljšega doseči, je moral trobiti v njih rog, drugače pa je ostal vedno v ozadju; za učitelja pa je to pomenilo: skrajno slabe gnotne razmere.

Duhovnikom se seveda niso hoteli in niso smeli približevati, bilo bi ob njih navidezni „ugled“ v družbi. Pa tudi pristna slovenska družba je kaj rada krenila za nemškim vzorom, tudi za njo je bilo vse finejše, kar je dišalo po ravnodušnosti v verskih zadevah, po zabavljanju nad „pobožnimi“ in zaradi tega v njih očeh „neumnimi“, „nazadnjaškimi“ itd. To velja zlasti za bivši Štajer. Na bivšem Kranjskem ta nemški vpliv ni segal tako globoko, zato so tam tudi nastale druge razmere in se je mogla Slomškova zveza ustanoviti in krepko razvijati, akoravno ji je Zaveza vedno delala zgago.

Tudi tisti učitelji, ki so si se v srcu ohranili živ spomin na nauke, katere jim je dala mati, katere jim je v verskem smislu nudila šola, tudi tisti si tukaj niso upali na dan, ker je človek — osobito mlad človek — pač boječe in nestalno bitje. V svoji neizkušenosti misli, da je vse to, kar store njegovi novi predstojniki, tovariši in znanci, tudi bolje od tega, kar mu narekujejo lastna vest in zdravi razum. Boji se, da se osmeši, če odločno prizna, da je krščanskega prepričanja, ker pač vidi, kako se drugi rogajo vsemu, kar je v zvezi s krščanskimi nazori in — s krščanskim učiteljskim društvom. Zato pa je tudi sedaj še število tistih, ki so sicer v srcu na naši strani, ki se pa sramujejo javno priznavati svojega prepričanja, prav veliko. Žal da ne premislijo, koliko odgovornost imajo z ozirom na načela, po katerih se bo

v bodoče vzgajala deca. Ko bo šlo za novi šolski zakon, si bo pridobila tista struja tla, ki bi mogla močno nastopati in katera se bo lahko pri tem naslanjala na veliko množino članov enakega mišljenja. Kaj jim nekdanj poreče vest, če se ne odločijo, da javno nastopajo in bo morda zaradi njih krenila vzgoja v varstvo jim izročene dece na pota, katerih cilji se nikakor ne strinjajo z zahtevami krščanstva!

Česa se je pravzaprav krščanskomislečemu učiteljstvu bati? Nemške nadvlade ni več, gnotne razmere so se pa učiteljstvu tako izboljšale, da se lahko vsak oprime svojega vzvišenega poklica nemoten in z vso vnemo. Ali krščanskomisleče učiteljstvo ne vidi, da stoji večina našega dobro čutečega ljudstva na njih strani? Ali ne poznajo ožje domače zgodovine toliko, da ne vedo, kako se je ljudstvo odtujilo učiteljstvu le, ker je to bilo izvečine mišljenja, ki ga vsak veren človek obsoja najostreje? Ali mar mislijo, da je res, če nekateri trde, češ, svetovna vojna je pokazala, da vera ne velja nič več? Ali se tisti, ki so sami gledali smrti v obraz, ne spominjajo, da so obračali vsi, ki so bili takorekoč že izročeni smrti, svoje oči tja, od koder jim je še sevala tolažba — v Boga? Ne, ne, verski čut se gotovo ni omajil, pač pa poglobil in utrdil, kakor se zlato preobrazuje in očisti v ognju. V prvih dneh prevrata se je sicer videlo, kot da bi nihče več ne mislil na vero in na vse to, kar je z njo v zvezi, to pa je bil le prehodni štadij. Človeštvo se bo in se že zopet zaveda neskončnega vira tolažbe in upanja; prepričalo se bo zopet, da je iskati temelj življenju le v veri; zbirati se bo začelo nanovo v krščanskih društvih ter bo razširjevalo ideje, ki so stalne kakor svet, v kljub vsakemu nasprotju.

Tudi učiteljstvo ne sme zaostajati. Vsi oni elementi, ki so res krščanskega mišljenja, se morajo zbrati pod okriljem krščanskega kulturnega društva, da jih najde nova doba pripravljena za delo in razvoj. Krščanskomisleče učiteljstvo je lahko prepričano, da bo imelo na svoji strani mnogo dobrih in blagih bojevnikov, da se mu torej ni bati prav ničesar. Krščanske ideje ni ubila niti svetovna vojna, ki je preobrazila malodane vse — tudi krščanskega učiteljstva in njegovega delovanja ne bodo mogli ugon-

LISTER.

P. J. Knoblehar.

Iz Jugoslavije v Ameriko

(Pismo. Chicago Ill., 26. marca 1920.)

Konec.

Tukajšnji Slovenci so večinoma zaposleni v tovarnah, nekaj je rokodelcev in trgovcev, dekleta so v službah po hotelih. Dušno pastirstvo je težavno, ker so Slovenci raztreseni po velikem mestu. Mnogo je prekmurskih Slovencev.

Mesto ima mnogo parkov, ki so med seboj zvezani z drevoredi. Najlepše je šetališče na bregu ob mičiganskem jezeru. Mimo tega jezera sem se 18. marca peljal z vlakom tri ure daleč v Sheboygan, Wis, kjer je veliko Slovencev po tovarnah, pa tudi farmarjev, kmetijskih, bogatih posestnikov, ki imajo svojo župnijo in lepo cerkev. Kjer so urejene cerkvene razmere, tam so tudi ljudje zavednejši kristjani in zavedni narodnjaki. Brez duhovnika so brez vodnika, potem ni čuda, da se zgube in so v sramoto cerkvi in svoji domovini.

V Chicagi sta dve slovenski župniji in dve hrvaški: slovensko pri Sv. Stefanu oskrbujejo sloven. frančiškani iz provincije Sv. Križa v Ljubljani, ki ima svoj komisarijat v New Yorku, obe hrvaški pa njihovi sobratje iz provincije sv. Cirila in Metoda v Zagrebu. Letos so se v Chicagi naselile slovenske šolske sestre iz Maribora, kjer bodo otvorile novicijat in vsprejemale ameriška dekleta v svoj red. Potreba po katoliških učiteljicah v teh krajih je velika, zato so vsi dobro misleči rojaki pozdravili novo naselbino narodno zavednih šolskih sester. Seveda, kakor v starem kraju, tako tudi tu hudiča kremplji zasrbe, kedar zve, da mu bo zopet kedo štrane mešal in mreže trgati, v katere s pomočjo cerkvi sovražnih listov duše lovi. Toda bolj ko rohani po njih, to-

liko gotovejše znamenje je to, da mu je zopet kedo krepko stopil na rep. C. šolskim sestram pa pozdrav in poziv: Le neustrašeno na delo, vsi dobri ljudje so z vami!

Zadnji čas se tudi slovenski ameriški rojaki zelo vračajo v domovino. Mnoge je vojska dalje držala v Ameriki, nego so prvotno nameravali. Prav je, da gredo premožnejši domu, pomagali bodo s svojim denarjem in podvzetnim duhom svobodni domovini na noge; manj premožnim pa za enkrat priporočamo, naj ostanejo tu, kjer je zaslužek dober in si vkljub večji draginji vendar le še kak dolar prihranijo za poznejše čase.

Da tudi jaz zvest ostanem običaju, pismo končati z poročilom o vremenu, pripomnim k sklepu, da smo imeli do konca mesca marca izvmzših par dni vedno mrzlo vreme. Ni čuda. Pokrajina je proti severu odprta in preko mičiganskega jezera brije mrzel veter, ki dostikrat povsem nepričakovano prinese dež, neredkokedaj sneg. Saj so bile do pred tednom dni še vse reke zamrznjene. Vendar ta veter je za nas Cikagčane velike vrednosti, ker nam odnaša smrad iz klavnice in premogov dim proti jugu, po leti pa hladi vročino podnebja, ki bi bilo sicer po svoji zemljepisni legi podobno onemu Rima ali celo Brindisi v južni Italiji.

Sklepam to pismo s pozdravi vsem rojakom Slovincem, posebno pa prijateljem in znancem v zeleni ljubi mi Štajerski.

Chicago Ill., 26. marca 1920, 1852 W. 22. Pl.

Jože Stabej:

Pelikan.

(Na deskah slovenskega mestnega gledališča v Mariboru 1. junija 1920.)

Prazničen dogodek je vprizoritev dobre drame človeku, ki mu je umetnost odkrivanje duševnih do-

brin in važen sestaven del duhovnega življenja. August Strindbergov „Pelikan“ je iz umetnostnega kvasa vzišel kruh, še bolj pa mejdan za igralca, kjer more ta pokazati, da je igralec vse kaj drugega, ko pa najet uslužbenec, ki naj nastopa ob določenih prilikah po volji režiserja ali ravnatelja ob rampinem svitu pred občinstvom. Umetnost igralčeva je posebne sorte — v trenutku more biti igralec umetnik, ali pa le govoreča glava na neživem telesu — in ljudje, ki jo naj presojajo, imajo v gledališču najnehvaležnejši posel.

Med predstavami slovenskega mestnega gledališča v Mariboru je „Pelikan“ posebna točka pozornosti in pazljivosti: od režiserja kakor od igralcev, zahteva najglobljeja umetniškega stvarjenja. So drame, ki se reže režiserju in igralcem kakor bodice nasproti, ki se naj na njih ta ali oni zbode, ali pa prestopica mirno po njih, ne da bi se oplazil. In „Pelikan“ je večinoma tudi tak preizkuševalen jeziček.

Teško je biti nasproti igralcu docela pravičen, ker kritik nikdar ne more videti in vedeti vseh okolnosti, ki so soodločevale pri tej ali oni igralčevi ustvaritvi, in vrsta teh je dolga, ki se od večera do večera veča ali manjša. Treba je torej zagotovila, da kritik na odru ne gleda nikdar igralca g. Petra Vreška, igralko gđe. Radonice Radonič, temveč samo in vedno le n. pr. Adrijana Ivančiča in Kasijo. (Dasi je tako, se dogajajo še vedno radi „škandalčki na ulici“, ki bi bili v nasprotnem slučaju na rednem repertoarju.) So pa stvari, ki pri umetniški vprizoritvi drame več ali manj bistveno soustvarjajo. V teh je pa kritiki tudi določen najvažnejši delokrog umetniške sograditve, in kakor takšna sme in mora poslovati.

Ce postavim torej predstavo pod presojevalno mero, nam pokaže ta splošen dojem, da je bila zdano slabša od one v narodnem gledališču v Ljubljani leta 1919, ki so jo vprizorili isti igralci (razen Gerde ge. Ive Setinske, ki jo je igrala g. Saričeva.)

Konec prihodnjic.

biti, ker stoji na podlagi, o kateri je zatrjeval sam Gospod, da je večna.

Krščanskomisleče učiteljstvo v krščansko učiteljsko društvo! To pa ne izključuje snovanje skupnega društva vsega jugoslovanskega učiteljstva, ki bo imelo namen, da organizira skupno nastopanje v

vseh stanovskih, pravnih itd. zadevah. V organizaciji je dandanes moč! Da pa v kulturnih zadevah krščanskomisleče učiteljstvo ne more biti istega mnenja kakor liberalni tovariši, to menda uvidijo celo oni sami. Tam pač — roke proč!

da znaša 9%, t. j. 18 K, nasproti 7.5% v prejšnjem letu. Banka zviša svoj delniški kapital od 200 na 300 milijonov kron.

LDU. Praga, 4. junija. Finančno ministrstvo pripravlja naredbo radi uvedbe valutne terminske trgovine na praški borzi.

Poljska.

LDU. Praga, 4. junija. „Narodny Listy“ poročajo, da bodo slušatelji lvovskega vseučilišča, ki je bilo dne 28. maja zaključeno, poslani v Tešinj in oboroženi. Dijaki, ki se ne bodo priglasili v službo poljske propagande, bodo relegirani iz vseh poljskih vseučilišč.

Madžarska.

Tragedija v zbornici. V seji ogrskega parlamenta 4. t. m. je nagovoril poslanec predsednik Rakovszky in jim naznanil podpis mirovne pogodbe od strani Ogrske. Povdarjal je tudi, da je s tem podpisom zapečateni razkosanje nekdanje velike Madžarske. Govornik je gromel, da se sicer morajo ločiti razni deli od Ogrske, s katero so bivali skupaj nad 1000 let, vendar to ločitev ni nikakor smatrati večnim. Na to izgovorjeno žalostinko so vstali poslanci in izpovedali, da se ne ločijo od odtrganih jim krajev. Nato so v znak žalosti na predsednikov predlog prekinili in zaključili sejo.

Amerika.

Najnovejše ameriške vesti javljajo, da se Wilson ne bo več potegoval za predsedniško mesto.

Dnevne vesti.

Regent Aleksander pride v Slovenijo. Po poročilih iz Beograda namerava regent Aleksander v kratkem priti v Slovenijo, da vidi vse krasote slovenske zemlje.

Teško je obolel gosp. Martin Lah, župnik pri Mariji Snežni. Priporoča se sobratom v memento.

Nemška volilna postava. V nedeljo bodo v Nemčiji volitve po novi volilni postavi, ki vsebuje nekaj točk, vrednih da se omenijo. 1. Stevilo poslancev ni določeno, ampak se ravna po volilni udeležbi. Na vsakih 60.000 oddanih glasov pride eden poslanec, a ne na število poslancev. Ako je torej v nekem kraju oddanih več glasov, je izvoljenih več poslancev, ako je udeležba majhna, jih je izvoljenih manj. Ta določba se vidi pametna in naj bi našla posnemanja tudi drugod. 2. Preostanki glasov se zaračunajo tako, da se več volilnih okrajev strne skupaj. Ako bi n. pr. v nekem volilnem okraju ena stranka dobila 140 tisoč glasov, dobi dva poslance, a preostali glasovi 20.000 se prištejejo drugemu volilnemu okraju. Tudi ta določba je veliko primernejša, kakor pa razni drugi načini, po katerih se preostanki glasov na umetne načine dele med stranke. 3. Zoper male stranke. Strankina lista, ki ni v nobenem okraju dobila čez 30.000 glasov, ne dobi nobenega mandata. Stranka, ki je samo v enem okraju dobila čez 60.000 glasov, pa v vseh drugih pod 30.000, dobi samo en mandat. Te določbe so naperjene zoper male stranice, ki so v velikih državnih zborih prava nadlega. Včasih so se ustanovile kje majhne krajevne stranke, ali je kandidiral ta ali oni vaški magnat na lastno pest. Na ta način so prišli v državni zbor poslanci brezstrankarji in majhne stranice, kar je zelo oviralo delo. Po novi nemški postavi bo to skoro nemogoče. 4. Državna lista. Preostanki glasov, ki so ostali pri volitvah, se vpišejo v državno listino in stranka imenuje poslanec po številu glasov. Ta državna lista je dobra, da spravi stranka v zbornico moža, ki je notri potreben, ki pa ne more lahko kandidirati v kakšnem okraju. Tudi ta odredba je pametna, ker na ta način spravi stranka v zbornico strokovnjake, ki pa niso močno znani med volilci.

Veliki shod v Borovljah. Nedeljo, dne 30. majnika kot tretjo obletnico majniške deklaracije, se je vršil v Borovljah manifestacijski shod, kakorsnega se Borovlje niso videli. Od vseh strani, na vozovih, katerih smo našli okrog 100, peš in po železnici je prišlo v Borovlje okrog 7000 oseb, da pokažejo svetu, da še živi na Korotanu kljub silnemu nemškemu pritisku jugoslovanski duh, katerega ne more pogaziti nobena sila. Na shodu je nastopilo več govornikov, med temi tudi nek koroški domačin iz beljaške okolice, kjer žalibog ne bo plebiscita, ker so o usodi tega ozemlja že odločili pariški mogotci ter določili, da pride na tisoče zavednih Slovencev pod tuji jarm. Govornik je priporočal, naj bi se ententina komisija zanimala, kje povsod bivajo Slovenci, kajti če se jih enostavno priklopi h kaki državi, še vendar ni rečeno, da spadajo tja. Omenjal je nadalje nemško agitacijo, ki je tako ogabno lažnjiva in nesramna, da ji ni primere. Nemci pošiljajo med Slovence cele koše brošur s slikami, ki kažejo, koliko sladkorja imajo v Nemški Avstriji, seveda samo na papirju, toda tega nam ne pokažejo, da so brez moke in špeha, vsled česar ugovarja proti temu, da bi Jugoslavija še nadalje dajala živila Nemcem, kajti Nemci jih uporabljajo v agitacijske namene v pasu B proti nam, dočim stradajo Dunajčani, katerim so bila živila namenjena. Po shodu se je vršila veselica, na kateri je svirala vojaška godba in pele narodne pesmi. Navdušene Koroške za Jugoslavijo je velikansko.

Več luči.

Na razne več ali manj neokusne osebne napade v nasprotnem časopisju nočem odgovarjati. Vprašanje prodaje bivše nemške šole Glavni hranilnici pri Sv. Lenartu pa se mi zdi tako važno, da ne smem molčati, dasiravno tega vprašanja nisem sprožil jaz in tudi nisem v nobeni zvezi z dopisnikom „Straže“ z dne 19. maja 1920.

Kakor po raznih drugih krajih naše domovine je imelo nemško bojno društvo Schulverein tudi pri Sv. Lenartu moderno zidano šolsko poslopje in društveni dom. Po prevratu je prišla imovina bivšega nemškega društva pod nadzorstvo, kar je bilo seveda popolnoma v redu. Za sekvestra nemške šole pri Sv. Lenartu je bil prvotno imenovan g. dr. Leskovar, pozneje pa g. dr. Milan Gorišek.

Likvidacija imovine nemških društev „Schulverein“ in „Südmark“ v Sloveniji se je končala večinoma tako, da so krajevne šolske oblasti ali pa pristojne občine prevzele bivše nemške šole v svojo last in upravo, da se tako zagotovijo poslopja za tako potrebne meščanske, obrtnonadaljevalne in kmetijske šole v naših trgih in mestih. Povsod v celi Sloveniji so smatrali vodilni krogi kot neobhodno potrebno, da prevzamejo naše javnopravne korporacije (občine, šolski sveti itd.) bivše nemške šole v svojo last in upravo. Samo pri Sv. Lenartu se to ni zgodilo, ker se smatrali gotovi krogi, da je bolj diplomatično, ako si poslopja in zemljišča nemškega društva Deutscher Schulverein zagotovi Glavna hranilnica in „Rodna gruda.“

Na podlagi uradnih zapisnikov in tozadevne korespondence trške občine Sv. Lenart ugotavljam sledeče:

G. Radoslav Kopic, bivši gerent pri Sv. Lenartu je v svojih dopisih z dne 16. julija 1919 in 27. julija 1919 priporočal deželni vladi Slovenije, oddelku za trgovino in promet kot kupca Glavni hranilnico pri Sv. Lenartu, pri kateri je imenovani gospod član nadzorstva. Prvi dopis z dne 16. julija 1919 se glasi: Ne željo Zadruga glavne hranilnice in posojilnice se potrjuje, da so sedaj denarne in občne razmere pri Sv. Lenartu takšne, da ni niti občina niti kak drug javni faktor pripravljen za bodoče potrebe izdati toliko denarja, kakor bi zahteval nakup poslopij nemškega Schulvereina. Pač pa pozdravi voljo gori imenovane zadruga zavarovati bodoči javni interes z naku-

pom tega posestva kar najtopljeje. V drugem dopisu pa povdarja bivši g. gerent, da šolski okoliš kot kucec ne pride v poštev, ker so ljudskošolske potrebe popolnoma krite.

Na podlagi sejnih zapisnikov ter izjav g. Janžekoviča, Bratka in Nedeljka, članov sosveta trške občine pri Sv. Lenartu, smem mirno trditi, da je bivši g. gerent vse to poročal deželni vladi oziroma g. dr. Marnu, ne da bi prej sklicaval pravilno sejo sosveta v smislu občinskega reda, dasiravno je bil v tej zadevi sam prizadet kot gerent in istočasni član Glavne hranilnice, ki je vsled njegove zasluge prišla peceni do imovine bivše nemške šole za znesek po 50.000 K. Poslopja in zemljišča bivše nemške šole pa so danes vredna 4—500.000 K.

Glavna hranilnica je sicer v izmislu odloka deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, oddelek za promet z dne 29. 8. 1919 št. 3228-19-92 dolžna uporabljati kupljena poslopja za javne in občekoristne namene, zlasti za šolski pouk. Toda ta poslopja so postala sedaj privatna last privatnega podjetja, ki sme diktirati pogoje tisti oblasti ki bi hotela ta poslopja odkupiti za šolske namene.

Med tem časom pa je Glavna hranilnica s kupno pogodbo z dne 9. 3. 1920 odprodala društveni dom novoustanovljeni družbi za nakup zemljišč „Rodna gruda“, katere člani so bivši g. gerent Kopic, bivša člana sosveta g. dr. Gorišek in Breznik ter Polič in g. dr. Weixl, za znesek 10.000 K.

Popolnoma izključeno je, da bi se bile te privatne kupčine vršile z vednostjo g. dr. Brejca, ali g. dr. Vrstovška. Niti krajni in okrajni šolski svet pri Sv. Lenartu, niti okrajni zastop pri Sv. Lenartu, niti poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani ni bilo obveščeno o nameravani prodaji imovine bivše nemške šole Glavni hranilnici. Šolskih oblasti ni nikdo vprašal, ali se rabi ta šola v šolske namene. Pravilne v to svrhu niso bile sklicane. Vse to se je zgodilo potihoma in čisto nepričakovano.

Vprašam širšo javnost: Kje na Slovenskem bi se mogle odobravati take kupčije? Kje na Slovenskem se je pokazalo rodoljubje v tako kristalnočisti luči, kakor pri Sv. Lenartu?

Besedo ima sedaj deželna vlada v Ljubljani.

Dr. Veble.

Politične vesti.

Jugoslavija.

LDU. Beograd, 2. junija. Prestolonaslednik regent Aleksander je 31. maja nenadoma posetil Sarajevo. Tamkaj ga je pričakoval predsednik kraljevske vlade dr. Srkić, minister na razpoloženju Spalajković in armijski komandant general Hadžić. Na potu skozi Sarajevo je pri izviru Bosne množica spoznala prestolonaslednika in ga navdušeno pozdravljala. Regent Aleksander je pri izvirku Bosne med mnogoštevilnim narodom kosil in se vrnil preko Hlida. Narod mu je povsod prirejal navdušene ovacije.

Beogradski ministrski svet je sklenil, da se pričenejo pogajanja za rekonstrukcijo pokrajinskih vlad 3. t. m. Pri teh pogajanjih bosta zastopala parlamentarno zajednico ministri: Korošec in Trifković, demokrate pa ministri: Pribičević, Davidović in Kukovec. Pri tej priliki se bo vršila tudi revizija zakona za občinske volitve v Sloveniji.

V Zagrebu se je ustanovil ruski konzulat. Konzulom je imenovan Juraj Ferhmin.

LDU. Beograd, 4. maja. 95. redni sestanek je otvoril podpredsednik dr. Ribar ob pol 6. uri popoldne. Po dovršenih formalnostih se je izvedla razdelitev v sekcije, na kar je podpredsednik dr. Ribar zaključil sejo ob pol 7. uri ter je odredil prihodnjo sejo za ponedeljek ob 4. uri popoldne z istim dnevnim redom.

LDU. Beograd, 4. maja. Ministrstvo za promet objavlja uradno, da bo prevzelo preskrbo železničarjev z živili v državno upravo in da bo izposlovalo raznim aprovizacijskim društvom železničarjev primerno državno posojilo v svrhu, da si nabavijo živila in da se bo to posojilo vračalo brezobrestno, potem ko nastanejo zopet redne razmere. Na ta način pravi končno uradno poročilo, se hoče odvzeti gotovim agitatorjem sredstvo, ki jim sedaj služi pri zasledovanju njihovih ciljev.

Italija.

Italijanska zbornica je sklicana za dne 19. t. m. Na dnevni red pride proklamacija laške vlade.

Po Italiji krožijo vesti, da je vsled zadnjih nemirov v Italiji g. Nitti zopet na omajanih tleh. Ako bi se mu na prihodnji zbornični seji izrekla zopetna nezaupnica, bo Nittijev kabinet podal ostavko. Nittijevim naslednikom se imenuje Giolitti.

Poštni in brzojavni uslužbenici v Italiji so stavili vladni ultimatum, v katerem zahtevajo povišanje plač.

Krog Skadra in v okolici Valone so začeli vstati oster boj zoper italijanske čete, ki so bile razstreljene v okolici teh mest. Prišlo je do bojev, ki so zahtevali na italijanski strani veliko mrtvih, ranjencev in ujetnikov. Italijani so zbežali pred vstajškimi četami v Valono, katero sedaj mrzlično utrjujejo.

Francija.

LDU Pariz, 4. junija. Odsek za zunanje zadeve je sklenil, da bo v najkrajšem času predlagal ratifikacijo saintgermainske mirovne pogodbe.

Angleška.

Upor in nemirina Irskem še vedno niso ponehali. Sinajnovci še vedno napadajo stražnice in se polastujejo municije. Angleška vlada je sedaj odposlala dve bojni ladiji z mornarsko pehoto v Quenstown.

V Londonu se vršijo pogajanja med Anglijo in Rusijo za obnovo trgovskih zvez med obema državama. K tem pogajanjem je povabil Lloyd George tudi Francijo in Italijo, ki se pa nista odzvali. Za obnovo trgovskih zvez je stavil Lloyd George angleško zahtevo: Vsi angleško ujetniki naj se pošljejo domov; Rusija ne sme izrabljati trgovskih zvez v svrhu propagande boljševizma v drugih državah. Glavni cilj teh pogajanj je: vzpostavitev gospodarskih odnošajev in izmenjava živil in sirovin za izdelovanje gospodarskih potrebščin, katerih primanjkuje Rusiji.

Ruski vodja pogajanj v Londonu Krassin je dobil dovoljenje, da otvori v Londonu nekako podružnico ruskih zadrug.

Cehoslovaška.

Ta teden bosta odgodena na večerndenski dopust senat in poslanska zbornica. Po zopetnem parlamentarnem sestanku bo začel ministrski predsednik Tusar s strankami pogajanja radi sestave končnoveljavnega kabineta.

LDU. London, 4. maja. Cehoslovaški minister za zunanje stvari dr. Beneš je odpotoval iz Londona v Pariz, da prisostvuje podpisu mirovne pogodbe z Madžarsko. Pred odhodom je bil kot gost pri Lloyd Georgeu. Oba državnika sta se razgovarjala o rusko-poljskem vprašanju, o tešinskem vprašanju in o položaju cehoslovaške države. Lloyd George je izrazil svoje posebno veselje nad dobrim položajem Cehoslovaške ter zagotovil, da bo angleška vlada ohranila v polni meri svoje simpatije napram Cehoslovaški.

LDU. Praga, 4. junija. Živnostenska banka izkazuje letos 20.937.474 K čistega dobička. Dividen-

Na naslov višjega šolskega sveta v Ljubljani! Nedeljo, dne 30. maja t. l., je napovedal učiteljski suplent Lubej v Ljutomeru generalno vajo sokolskega naraščaja za izlet v Križevce v času od 8. do 11. ure popoldne, torej takrat, ko se tukajšnji otroci po večini udeležujejo službe božje. In res se je okoli 25 otrok, ki ta dan niso bili pri sv. maši, izgovarjalo s to generalno vajo. Vprašamo višji šolski svet, ali res sme sokolski učitelj, ki je že večkrat pokazal svojo mržnjo do vsega krščanskega, v imenu sokolstva tako kršiti § 1 našega šolskega zakona o verskonravni vzgoji otrok? Vprašamo višji šolski svet, ali smatra on za vzgojo, da se otroci vlačijo na zborovanje, kjer poslušajo zabavljanje in prostaško hujskanje? Zahtevamo odločno pred vso javnostjo v imenu večine našega ljudstva od višjega šolskega sveta, da ukrene, da se tak slučaj ne bo dogodil nikdar več, ne tu, pa ne v vsej Sloveniji!

G. M. Zemljiču odgovarjamo, da smo vzeli njegovo „pesniško“ prostost: „Farji so lopovi“ iz zapiskov učiteljske seje. Ako si domišlja, da je pesnik Zemljič obračunal z nami z notico, katero je skrpučal v „Delaveca“ v objemu alkohola, se moti. „Farovski lopovi“ bodo imeli za gospoda šolnika posledice, da bo lahko pesnil ne samo poskočnih in o žabah, ampak tudi žalostinke. Zemljiču bi tudi kot šolniku priporočali slov. slovnico, da ne bi pisaril in obelodanjal zverženek, katere poznajo le bivši nemškutarji, ne pa pravi Slovenci. Na svidenje g. Zemljič, pa ne v Delavcu, ampak kje drugje, kjer ne bomo samo lajali, regljali in govorili v verzih alkoholikov, ampak kot možje, kateri bodo zahtevali odgovor za „pesniški“ izraz: „Farji so lopovi“. Ta verz je presedel celo Zemljičevim tovarišem, radi tega so nam ga sporočili in je srečno privadral na pristojno mesto.

Šmarski dogodki pred sodiščem. Dne 5. t. m. so bili pred okrajnim sodiščem v Šmarju obsojeni pristaši Samostojne, ki so dne 22. januarja t. l. na fečaju Kmečke zveze v Šmarju dejansko napadli kaplana Somreka in urednika Žebota. Obsodba se glasi: Sovine 4 dni, Pevec Gregor 3 dni in Škorjak 2 dni. Obsojeni morajo plačati zdravnike, sodniške in druge stroške. Radi oprostite Habjana, čegar krivdo je potrdilo več prič s prisego, se je priglasil takoj vsklic.

Nadzornik mestne hranilnice v Ptujju je vodja okrajnega glavarstva v Ptujju, ki je strankam v zadevah dviganja vlog, ali dajanja posojil na razpolago vsako sredo in petek od 11. do 12. ure na okrajnem glavarstvu, I. nadstr. levo.

Zborovanje inženirjev v Zagrebu. V času od 23. do 25. maja se je vršilo v Zagrebu zborovanje inženirjev iz Jugoslavije.

Odpust železniških uradnikov. LDU. Sarajevo. 2. junija. V železničarski stavki se je ugotovilo, da je večje število višjih in nižjih uradnikov podpiralo stavkajoče. Izvedla se je preiskava, ki je končala s tem, da je bilo odpuščenih več železniških uradnikov. Tuji bodo v 48 urah izgnani iz dežele, domačini pa odpravljeni v domačo občino.

Nov brzovlak Praga—Gradec—Ljubljana—Trst. Dne 8. junija bo začel voziti nov brzovlak Praga—Gradec—Ljubljana—Trst. V Zidanem mostu se odcepijo vozovi za Zagreb in Beograd. Vlak vozi trikrat na teden. Iz Prage pride v Slovenijo vsako sredo, petek in nedeljo, iz Trsta pa vsak torek, četrtek in soboto. Mimo Ljubljane na Trst bo vozil ob 3. uri popoldne, v smeri iz Trsta pa ob 4. uri popoldne. Brzovlak ima vozove vseh razredov. Opoldanski vlak iz Zidanega mosta na Zagreb bo vozil eno uro kasneje, da bo imel zvezo z novim brzovlakom. Ekspresni vlak Dunaj—Trst bo vozil odslej v Trst vsak torek, vsak četrtek in soboto, na Dunaj pa vsak ponedeljek, sredo in petek.

Železnica Beograd—Sarajevo—Split se bo začela graditi v kratkem času. Gradila jo bo neka ameriška družba.

Novo lokomotive za Jugoslavijo. Ameriške tovarne nam bodo dajale nove lokomotive in popravile do 1500 pokvarjenih. Ena nova lokomotiva bo stala od 55.000 do 63.000 dolarjev. Odplačevali bomo v 15 letnih enakih obrokih, deloma pa tudi z blagom, zlasti z lesom.

Kredit za naše dobrovoljce v Ameriki. LDU. Beograd, 2. junija. Kredit za naše dobrovoljce v Ameriki je izžrpan, tako da bodo odslej morali potovati na lastne stroške.

Podpora ameriškega Rdečega križa. LDU. Beograd, 2. junija. Ameriški Rdeči križ je poslal uradu za zaščito dece in mladine v Splitu 50.000 frankov za podporo mladoletne sirotinske dece. Razen tega je poslal tudi dva vagona raznega blaga za dalmatinske sirote.

Mednarodni komunistični kongres. Izvršilni odbor mednarodne komunistične stranke je izdal poziv, s katerim sklicuje drugi mednarodni komunistični kongres na 15. julija t. l. v Moskvo.

Jugosl. obrtniki na Koroško! Ako zamore stanovska, nepolitična obrtniška organizacija skupnosti naše države kaj doprinese, je iste tudi dolžnost, da to stori. V pomembnih dnevih, ki se bližajo Koroški, ima organizirano obrtništvo kot državotvorni stan lepo priliko, da napravi skupen izlet za časa praznikov (27., 28. in 29. t. m.). Pokaže naj tovarišem onkraj Karavank moč in ponos organizacije, da želimo skupnega delovanja za stanovsko korist ter moč in dobrobit vseh naših državljanov, da hoče raztegniti organizacijo v najzapadnejši del naše Jugoslavije, kjer čaka obrtništvo še lepa prihodnost, ako ne bo zaspano. Kot zavedni Slovani ne smemo se od tuje

zemstva pustiti podjarmiti, pokazati moramo v zadnjem trenutku svojo agilnost in požrtvovalnost za koroške brate. V to svrhu organizira sporazumno Kranjska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani, ravno-tako Stajerska obrtna zveza in pa Občeslovensko obrtno društvo v Celju dne 27. t. m. (nedelja) prvi jugoslovanski obrtniški tabor na Koroškem. Vozila bodo dva posebna vlaka iz Ljubljane in Celja po znižanih cenah. Obrtniške zadruge in posamezniki naj začno takoj najintenzivnejšo agitacijo za častno udeležbo ter naj sporoče približno število izletnikov na deželno zvezo kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani.

G. obrtnikom, mojstrom, ki imajo invalide-vajence, naznanjamo, da smejo invalidi-vajenci izostati iz delavnice le tedaj, kadar se izkažejo s službenim listom kr. invalidne šole ali invalidskega oddelka in vsakokrat le toliko časa, kolikor je razvidno iz službovnice. Vsako neopravičeno izostanje naj blagovole gg. mojstri naznaniti invalidskemu oddelku pri poverjeništvu za socialno skrbstvo.

Mariborske vesti.

V Mariboru se mudi ustavna komisija iz Beograda pod vodstvom rektorja beograjske univerze. Komisija se je zglasila pri okrajnem glavarju dr. Lajnsiču in vladnem komisarju dr. Leskovarju.

Vodja okrajnega glavarstva v Mariboru, dr. Srečko Lajnsič, nastopi 7. t. m. pettedenski dopust. Začasno vodstvo okrajnega glavarstva prevzame okr. komisar Rajko Mulaček.

Danes v ponedeljek, ob 8. uri zvečer, mesečni sestanek SLS za Maribor v Flosarski ulici. Pristaši, pridite!

„Mariborski delavec“ je hudo ropotal, ko smo objavili, da pride njegov sotrudnik dr. Viljem Pfeifer v Ljubljano pod kontrolo. Pisaril je o črnem terorju in nasilju, ki se drzne vklepati moža po Pfeiferjevem prikoju pod nadzorstvo. Vprašamo danes JDS-gospoda krog Delavca: Kam spada mož, ki sam izjavi, da ni pri pameti? Če že ne v norišnico, pač pa gotovo pod kontrolo. Ako je toraj g. Pfeifer sam priznal o samem sebi, da se smatra brezpametnim, kako mnenje je imelo o njem in njegovem delovanju se le trezno misleče prebivalstvo Maribora! Vprašamo javno: Kako je presojevati list, ki ima za glavnega sotrudnika in duševnega voditelja moža, ki priznava da ni pri pameti? Ni čuda, da se govori po Mariboru da piše tudi „Delavec“ brez — pameti.

Nekaj za mariborske g. odvetnike. Se pod staroavstrijskim orlom so bili slovenski advokati poleg duhovščine oni, ki so podpirali slovenstvo. Vsakdo bi pričakoval da bodo ti gospodje sedaj pod svobodnim solncem prednjačili glede narodnosti; a žalbog je ravno nasprotno res. Osobito naši mariborski JDS g. advokati so začeli koj po prevratu postajati glavni stebri podporniki onim pijavkam ljudskega blagra in našega narodnega bogastva, katerim pravimo — verižniki. Nobenega naših obmejnih verižnikov si ne moreš misliti brez pobratima — kacega mariborskega advokata. Verižniki, nemškutarji, Nemci in naši slovadvokatje igrajo pod skupno streho, narodnost in naša državna korist sta jim prav deveta brigada, samo da se kopicijo njihovo premoženje. Radi te advokatske internacionale pa izjavlja mariborski policijski komisarijat, da bo odločno zavrnil vsako vlogo tudi od g. advokatov, ki bo datirana: Marburg, am Naše mesto se imenuje sedaj Maribor in ne „Marburg“, to bi lahko znal tudi vsak advokat.

Mariborsko policijo smo že opozorili na znano oderuško posredovalko služb Janežič. Policija je nekaj pobrskaevala v tej zadevi, a ni nič storila, ker izvršuje gospa Janežič še nemoteno svoj oderuški posel naprej. Pred kratkim je zahtevala za posredovanje službe sobarice 500 K. Ako se ne bo tozadevno zganil in res nekaj ukrenil policijski komisarijat, pa bomo milosrdno posredovalko priporočili v Ljubljano. Vse one pa, ki iščejo služb, ponovno opozarjamo na državno posredovalnico za delo, ki ima dovolj služb na razpolago in ne pozna odiranja ravno najrevnejših slojev.

Mestni gospodarski urad in krušna komisija se priklopita počeni s 15. junijem t. l. mestnemu knjigovodstvu ter poslujeta skupno v dosedanjih prostorih gospodarskega urada na mestnem magistratu soba št. 8.

Olepševalno društvo je priredilo dne 3. t. m. dobro uspeši koncert in cvetlični dan v mestnem parku z dobičkom okoli 7000 K. Lep uspeh je zasluga dam obeh narodnosti, katerim se odbor tem potom zahvaljuje za njih neumorno in požrtvovalno sodelovanje. Prebitek se bo deloma porabil za nabavo neobhodno potrebnega novega inventarja v vrtnariji, deloma za popravo spomenikov, potov in nasadov v našem mestnem parku, deloma pa tudi za zboljšanje dninarin vrtnarskih delavcev, katere so dosedaj zastajale za plačami drugih podjetij. Da bo olupševalno društvo zamoglo izpolniti poverjeno mu nalogo, treba je vsestranske podpore občinstva.

Jugoslavija in Grška v trgovskih pogajanjih. LDU. Beograd, 2. junija. Kakor že javljeno, se nahaja v Beogradu odposlanstvo solunske trgovske zbornice pod vodstvom g. Kozimasa, delegata grškega finančnega ministristva. Odposlanstvo ima nalogo, da ustvari zvezo med našim in grškim trgovskim svetom.

Slovensko mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

V torek, dne 8. junija: Srpsko veče. Smrt majke Jugooviča. Abon. B 48.

V četrtek, dne 10. junija: Časni večer Ivo Setinske in Rada Zeleznika. Pelikan. Abon. B 49.

Dopisi.

Zrkovci pri Mariboru. Našega novoimenovanega gerenta Rebernika bi „Mariborski delavec“ oziroma njegov dopisnik učitelj Maks Zemljič najraje utopil v žlici vode. V svoji številki od 29. aprila je objavil ogabno irditev, da se je gerent Rebernik priznaval se le od preobrata sem za Slovenca. Dopisnik je pa previdno zamočal, da je bil ravno gerent Rebernik napisan na črni tabli bivšega avstrijskega okrajnega glavarstva kot političen osumljenec, a učitelj Zemljič in bivši gerent Sel sta pa bila zaupna moža in žetvena komisarja. Pozabil je tudi navesti, da je ravno učitelj Zemljič v pravadah z Rebernikom opetovano propadel. Nam Zrkovčanom je pa eno znano, da se ravno okrog „Mariborskega delavca“ zbirajo ljudje, ki so bili pod staro Avstrijo znani kot nemškutarji, kot ljudje, kateri so se kakor ščurki skrivali, le da bi ne pokazali svoje barve — narodnosti!

Ormož. Iz te občine dobivamo nebroj pritožb čez gerenta in njegovo zavozeno občinsko gospodarstvo. Občani brez razlike strank se pritožujejo, da vlada gerent po nedemokratskih načelih samodržstva in strankarstva na škodo občanov davkoplačevalcev. Kar je bil vladni komisar dr. Pfeifer za Maribor, to je gerent dr. Lašič za Ormož. Dr. Pfeifer je postal vladni tajnik in dr. Lašič pa postane še gotovo kaj več, če se enkrat prične vlada zanimati za posebne vladne zmožnosti gerentove.

Narodno gospodarstvo.

Izvoz iz Jugoslavije. LDU Beograd, 2. junija. Ministrstvo za trgovino in industrijo objavlja: Ker se obeta dobra žetev in vsled naglega padanja cen na svetovnem trgu so se pojavile pri nas velike količine živeža, katere so bile zadrževane kot rezerva. Da se olajša trg, je finančni odbor sklenil, da pripravljani odbor srednje zadruge izvozi za račun te zadruge do 4000 vagonov pšenice, do 15.000 vagonov koruze in 10.000 prašičev. Ječmena in sočivja pa sme zadruge izvoziti v neomejenih količinah do konca tega mesca.

Padanje tujih valut. LDU Beograd, 2. junija. Na današnji borzi je prišlo do ogromnega poloma. Vse tuje valute so silno padle. Izgube, ki so zadele velike trgovce in borzne spekulante s tujimi valutami, znašajo na milijone. Kot vzrok temu padcu se navaja dobra žetev in izprememba v političnem položaju. Značilno je, da se v Beogradu čimdalje bolj prodajajo hiše, katerih je na prodaj, kolikor jih kdo hoče. Istotako je na prodaj mnogo nepremičnin. To pomenja, da gre za to, spraviti realne vrednosti v denar sedaj, dokler so cene še visoke. Vsled velikih ponudb nepremičnin jim je začela cena padati. LDU. Beograd, 2. junija. V Beogradu je danes vsled naglega dviganja naše krone na euriški borzi in vsled dovoljenja velikega izvoza živil središnji zadruge došlo do nenadnega padanja tujih valut, tako da so posamezniki izgubili milijone, ker so spekulirali z inozemskim denarjem. Ponudba francoskih frankov se je gibala daleč pod kurzom ter se je prodajalo 100 frankov za 170 dinarjev, kar bi odgovarjalo razmerju 100 frankov za 680 K.

Borza. LDU Ljubljana, 3. junija. Iz Dunaja se poroča dopisnemu uradu: Jugoslovanska krona trajno in sigurno raste brez rapidnega skakanja in padanja, kakor avstrijska krona in nemške marke. Tekom enega mesca je skočila deviza Zagreb na euriški borzi od 3 na 5.10 franka; deviza Dunaj je padla početkom mesca junija v Curihu od 4.25 na 3.95 franka; deviza Berlin od 15.25 na 14.10 in dalje na 13.05. Na praški borzi je skočila deviza Beograd od 1.50 na 164.25 čehoslovaških kron. Dunajske banke plačujejo za kronsko-dinarske novčance po 400 kron 650 avstrijskih kron. — LDU Curih, 4. junija. Devize: Berlin 13.05, Nizozemsko 201, Newyork 549, London 21.57, Pariz 42.15, Milan 32, Bruselj 44.25, Kopenhagen 93, Stockholm 118, Kristijanija 97, Madrid 89, Buenos Aires 251, Praga 12, Zagreb 5, Budimpešta 3.10, Dunaj 4, avstrijske žigosane krone 4, Varšava 2.90. — LDU Dunaj, 4. junija. Devize: Amsterdam 59.75, Milan 428.50, Curih 28.40, Kristijanija 27.75, Kopenhagen 24.75, Stockholm 31.50; valute: nemške marke 424.50, leji 330, levi 290, švic. franki 28.15, francoski franki 12.75, italijanske lire 900, angleški funti 620, dolarji 155, carski rublji 226, tečajji v prostem prometu 155—165, Budimpešta plačilo v denarju pošne hranilnice 91—101, plačilo v žigosanih kronah 91—101, madžarske žigosane krone 90—100, Praga 361—386, Varšava in Krakov v poljskih markah 89—99, čehoslovaške krone: bankovci po 5000 K 361—386, manjši bankovci 361—386, novi dinarji 625—675.

Izvoz zlata iz Angleške za Ameriko. Federal Reserve Board v Washingtonu poroča, da je uvoz zlata iz Angleške v zadnjih 10 dneh mesca aprila dosegel višino 4.633.000 dolarjev. Celokupni uvoz zlata iz Angleške znaša za prve štiri mesece t. l. 57 mil. 723.000 dolarjev.

Mala naznanila.

Trgovina mešanega blaga in eksport za jaja, stara upeljana tvrdka, se da v najem. Licitacija dne 18. avgusta 1920. Posestnik tvrdke Jakob Morgenstern, Gornji Petrovci pri Murski Soboti, Prekmurje. 409

Kupi sei

Kupimo vreče, steklenice in sode po najvišjih cenah. **Jadran** Trgovska prometna d. z. o. z. v Mariboru, Gosposka ulica 44. Telefon 893. 383

KUPUJEM

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

Kosti, staro železo, ščetine, cunjje

kupuje vsako množino po najvišjih cenah. KAREL SIMA, POLJČANE

Za nakup se išče primereno posestvo ali eno večje. Ponudbe na Anton Zalar, vas Bezuljak 28, p. Begunje pri Cerkljani, Jugoslavija. 454

LES

resan, tesan, okrogel, drva in oglje kupi v vsaki množini

„SEVER“

društvo lesnih industrijalcev dravske doline

MARIBOR, Aleksandrova cesta 45.

Proda sei

Na prodaj je posestvo v Gornjem Neponju št. 78, pol ure od Rogaske Slatine, vinograd, gozd in njiva, 4 orala. 455

Proda se na Kranjskem vila, 14 sob, elektrika, parketi, bivši hotel z 10 orali, hiše, posestva, polja, vile itd. potom pisarne nepremičnin ZAGORSKI, MARIBOR, Barvarska ulica 3. 453

Lovski voz, dobro ohranjen, na novo lakiran na prodaj. Cilenšek, sedlar, lakirar, Zrinski trg 1 (Tapeinerplatz), Maribor. 452

Modra galica prvovrstna, 98—99%, se oddaja direktno pri **Državni cinkarni** v Celju. 451

Dve kobili stari po pet let, temnorjavne barve, visoke 15 in pol pesti prodam. Izve se pri Matevžu Vodovnik, posestniku, Staritrq pri Slovenjgradcu. 458

POZOR!

Alojz Gniusek,

Maribor, Glavni trg 6
prodaja po najnižjih cenah sledeče kranjske vrvarske izdelke iz pristne konopljine. **Konopce** (štrange) močne in navadne, uzde, pletene in navad., cunjelece, kratke in dolge, vrvi za perilo po 20 in po 40 m dolge. 407

Slovenci širite „STRAŽO“

Službe:

Solicitator se sprejme takoj. Plača zelo visoka. Zadoštuje nekaj prakse v sodnih starih. Odvetniška pisarna dr. Ivana Lovrenčiča v Ljubljani, Miklošičeva c. 8. 452

P. T. trgovstvu in občinstvu naznanjam, da sem dobil od ministrstva za trgovino koncesijo za otvoritev

informacijskega zavoda

ki preskrbuje informacije zasebnega, kakor tudi trgovsko kreditnega značaja vedno točno in zanesljivo, ker imam zveze z svetovnoznanimi tvrdkami. Abonnements coupons se izdajajo v pisarni v Mariboru na Grajskem trgu št. 1, I. nadstr. S spoštovanjem 447

IVAN ŠOBER.

Restavracija
„Narodni dom“
v Mariboru 448
VRTNI KONCERT
vsak torek, četrtek in soboto, začetek ob 7. uri zvečer, vabi najuljudnejše **Hinko Kosič.**

Od države koncesijonirana carinska agentura

Milan Jakovljevič

Maribor, Cafova ulica broj 2
da cenj. industrijalcem, trgovcem in obrtnikom na znanje, da je na mariborski carinarnici kot carinski posrednik počel delati.

Posreduje v vseh carinskih zadevah, to je pregledanje blaga, reklamacije preveč plačane carine itd.

Otvoritev slaščičarne.

Naznanjam cenj. občinstvu v Mariboru in okolici, da sem po dolgotrajni vojni zopet otvoril svojo moderno urejeno slaščičarno v **Slovenski ulici** (Grajska ulica) št. 5 (preje Amon). Vsak dan sveže pecivo in sladoled. — Cenj. nstrošila za razne svečanosti se točno izvršijo. — Za mnogobrojen obisk se priproča 485

ILICH EMAN, slaščičar.

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu iz Maribora in okolice, da sem s 1. junijem t. l. zopet otvoril svojo

manufakturno trgovino

v Gosposki ulici št. 11 (hiša g. Frangescha). V upanju, da bom čezval tudi nadalje zupanje svojih cenj. odjemalcev, beležim z odličnim spoštovanjem

Felix Skrabl.

VABILO NA OBČNI ZBOR

„Okrajne posojilnice v Ljutomeru“

ki se boče vršil v NEDELJO dne 13. JUNIJA 1920 ob 8. uri dopoldne v POSOJILNIČNI PISARNI v Ljutomeru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnštva.
2. Poročilo nadzorništva o računu za leto 1919 in odobrenje istega.
3. Izločitev udov.
4. Volitev načelnštva.
5. Volitev nadzornega svetovalstva in cenilne komisije.
6. Slučajni predlogi.

Ako bi ta na 8. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 9. uri istega dne z istim dnevnim redom in v istih prostorih drugi občni zbor, kateri boče v zmislu § 38. pravil sklepal veljavno tudi ne oziraje se na število navzočih zadružnikov. 450

V Ljutomeru, dne 1. junija 1920.

Ludvik Babnik, načelnik.

Hranilnica in posojilnica društva katoliških mojstrov v Mariboru, Vetrinjska ulica 20

obrestuje vloge po 4%

in daje posojila proti poroštvu. Uraduje v ponedeljek in četrtek od 5.—7. ure pop.

MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA.

MARIBOR, junija 1920.

Vabilo na subskripcijo delnic

Redni občni zbor dne 31. majnika 1920 je sklenil zvišati delniško glavnico od 6 na 10 milijonov kron ter pooblastiti upravni svet izdati 10.000 komadov novih delnic po K 400— nominalne pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se zagotovi opcijska pravica na ta način, da pripadejo na pet starih delnic dve novi delnici po kursu K 700—.

Za izerševanje opcijske pravice je treba deponirati delnice pri centrali v Mariboru ali pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu.

2. Ostalih 4000 delnic se prepusti po kursu K 850— novim delničarjem.

3. Delnice participirajo na čistem dobičku banke od 1. julija 1920.

4. Kurzni dobiček po odbitku stroškov in pristojbin se dodeli rezervnemu zakladu.

5. Kupnino je pri prijavi polno vplačati. Od tega zneska se povrnejo 5% obresti do 30. junija 1920.

6. Prijave se lahko osebno pri banki v Mariboru in pri njenih podružnicah v Murski Soboti in Velikovcu ali pismeno s priloženo tiskovino v času od 1. do četrtega 30. junija 1920.

7. Dodelitev delnic si pridrži upravni svet.

492—444

Upravni svet Mariborske eskomptne banke.